

Insektmonitering og varsling for skadedyr

Insect monitoring and pest warning

RAPPORT MED FORSØGSDATA OG RESULTATTABELLER
REPORT WITH TRIAL DATA AND TABLES OF RESULT

Nika Jachowicz
nj@nbrf.nu
+45 28 50 59 01

Nordic Beet Research Foundation (Fond)
DK: Højbygårdvej 14, DK-4960 Holeby
SE: Borgeby Slottsväg 11, SE-237 91 Bjärred
Phone: +45 54 69 14 40

www.nordicbeet.nu

Insektmonitoring og varsling for skadedyr

Nika Jachowicz, nj@nbrf.nu og Anne Lisbet Hansen

Konklusion

Ugentlig monitoring af skadedyr og varsling for eventuelt bekæmpelsesbehov er i samarbejde med Nordic Sugar udført i 11 marker bejdset med Force 20 CS i perioden fra april til juli 2021. Der blev konstateret tripsangreb over skadetærsklen fire steder på Lolland og Falster. Runkelroebilleangreb blev konstateret flere steder, med to steder over skadetærsklen. Bladlus var ikke et problem i roer i 2021.

Conclusion

Between April and July 2021, weekly monitoring of pests was carried out in collaboration with Nordic Sugar in 11 sugar beet fields treated with Force 20 CS seed coating. At four of the sites thrips damage has been found above the control threshold. Damages from the pygmy mangold beetle have also been found to a limited extent, with only two sites exceeding the damage threshold. Aphids were not a problem in sugar beet in 2021.

Formål

Som følge af EU's forbud mod brug af neonicotinoider til bejdsning mod skadedyr i roer i 2019, bliver sukkerroer i stedet bejdset med pyrethroidet Force 20 CS. Idet Force 20 CS udelukkende beskytter planterne mod insektangreb under den tidlige fremspiring, kan der blive behov for supplerende insekticidbehandlinger for at forhindre udbyttetab på grund af angreb af skadedyr. I 2021 blev kun en mindre procentdel af det danske sukkerroearreal tilsået med Force-bejdsede sukkerroer (5-10 procent af arealet), idet dispensation til brug af Gaucho blev givet.

Formålet med insektmonitoring er at følge forekomst af skadedyr og varsle for eventuelt bekæmpelsesbehov for at minimere unødvendig brug af insekticider. Det er vigtigt kun at behandle ved konstateret behov, for at minimere omkostninger og skåne nyttedyr. Resultaterne danner grundlag for varsling og anbefalinger om bekæmpelse til dyrkere og rådgivere.

Markerne var fordelt på Lolland, Falster, Møn og Vest- og Sydsjælland. I hver observationsmark var der afsat en usprøjtet parcel. Hvis marken skulle behandles mod skadedyr, blev der anlagt en sprøjtet parcel, hvor effekt af behandling kunne følges. Et antal roeplanter blev undersøgt for skader både under og over jorden. Samtidigt er andre vigtige faktorer noteret så som plantebestand og jordfugtighed.

Trips

Fra kimbladstadiet i april kunne der observeres tripsskader (*Thrips augusticeps*, T. spp.) i de fleste af de monitorerede marker. På fire steder var der skader på over 50 procent af planterne, og bekæmpelse blev anbefalet omkring uge 17 og 18 på vækststadiet 10–12 (Figur 2). Der var meget store forskelle i graden af angreb i monitoringsmarkerne, og de fleste steder var der ikke behov for bekæmpelse. Angreb faldt derefter gradvis indtil sidst i maj, hvor roeplanter blev store nok til at tripsskader var uden betydning.

Billede 1. Overjordiske tripskader.

Trips er mest skadelige i de tidlige vækststadier, op til 6-bladsstadiet. De suger saft fra undersiden af de unge blade, hvilket resulterer i fortykkede, indad rullende blade, sølvfarvede bladundersider og røde hjertesked. Trips kan også suge på planternes kimstængel ved overoverfladen og dermed forårsage mørke indsnævrede kimstængler, derfor er det vigtigt at grave et par planter op for at se tidlig skade fra trips. Tripsskader kan også forårsage sekundære svampeangreb, især når kimstænglen skades. Det er meget vigtigt at monitorere egen mark, og hvis mere end 50 pct. af planterne er set hæmmet væsentligt i væksten, er en bekæmpelse tilrådet med 0,2 kg Lamdex pr. ha.

Runkelroebiller

Fra midt i maj kunne der findes angreb af runkelroebiller (*Atomaria linearis*) flere steder på Lolland, og to

Billede 2. Bidemærker i kimstænglen af runkelroebiller.

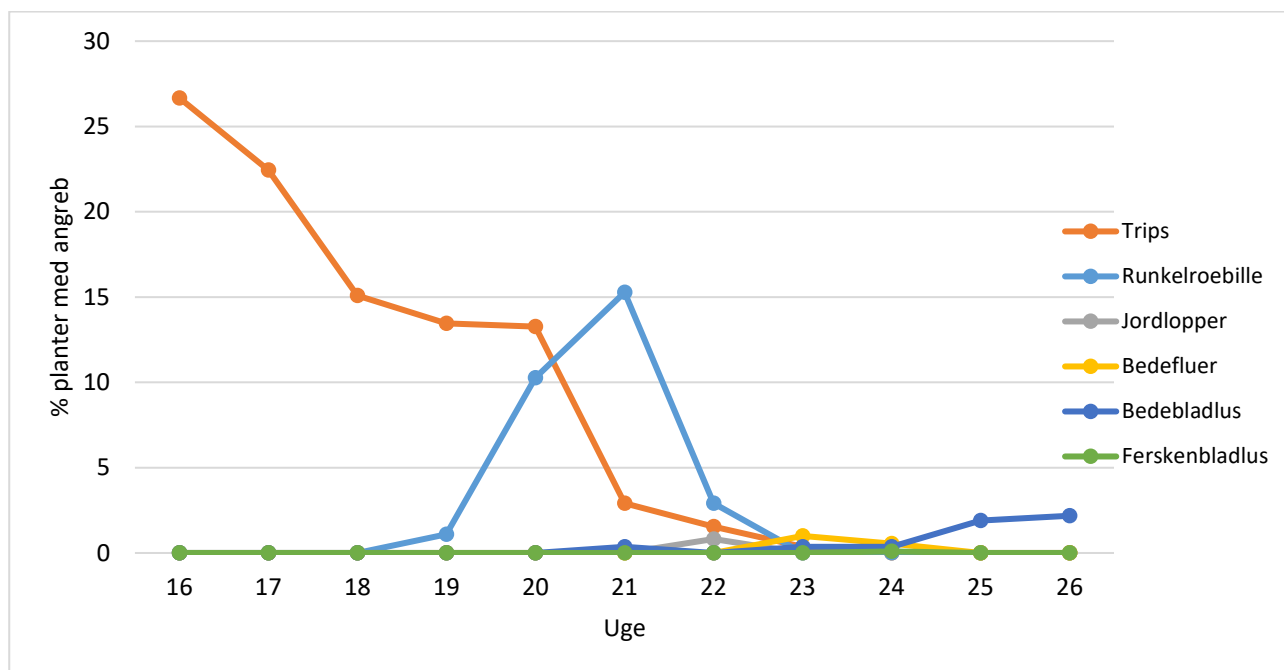
steder blev der anbefalet bekæmpelse omkring uge 20 og 21 vækststadiet 10–12 (Figur 3). Runkelroebiller er meget små (1,3-1,5 mm) brune biller, som bider på kimstænglen under jordoverfladen, og efterlader et karakteristisk sort, rundt bidemærke (Billede 2). I værste fald kan de gnave igennem stænglen, hvilken resulterer i plantetab. Runkelroebilleskader kan ses under jordoverfladen, så det er vigtigt at grave et par kimplanter op, når man monitorer i egen mark. Hvis flere end 50 procent af opgravede planter er væsentlig skadet anbefales der at behandle med 0,2 kg Lamdex pr. ha, hvis der samtidigt er forekomst af trips eller jordlopper, da Lamdex ikke er godkendt til runkelroebiller. Runkelroebiller skader ikke roeplanter efter 6-bladstadiet, og med den sene forekomst var situationen hurtigt under kontrol i 2021.

Andre skadedyr

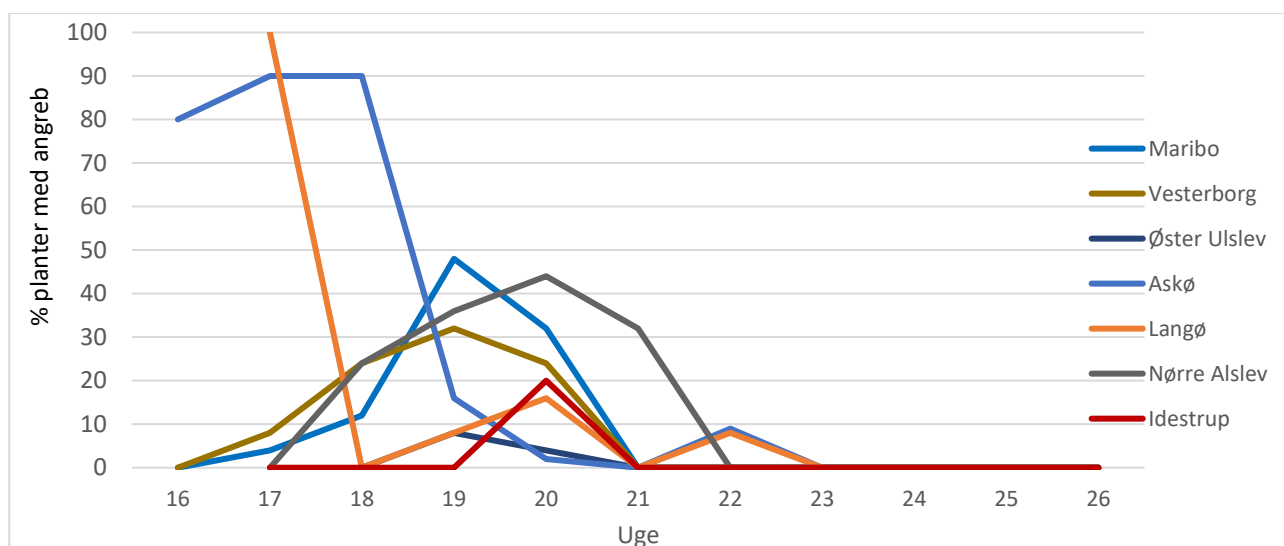
Enkelte sorte bedebbladlus (*Aphis fabae*) begyndte at vise sig midt i maj, og de første ferskenbladlus (*Myzus persicae*) kom midt i juni. Der blev dog kun få og langt imellem forekomst, med maks. 2 procent i gennemsnit for bedebbladlus (uge 26) og kun et enkelt sted blev der observeret et sporadisk lille antal ferskenbladlus. Bedeflueæg og miner (*Pegomya hyoscyami*) kunne findes kun meget sporadisk og ikke i en grad, hvor der var behov for bekæmpelse. Ligeledes fandt vi ingen skader fra jordlopper.

Nyttedyr

Både i Danmark og i Sverige kunne man fra maj finde en del mariehøns, blødvinger (også kaldet soldaterbiller) og gulddøjer. Disse arter kan hjælpe med at holde bladluspopulationen nede, og kan i nogle tilfælde også spise trips. Det er derfor vigtigt at undgå at sprøjte med pyrethroid indtil skadetærsklen er overskredet. På den måde skåner man nyttedyrene, og de hjælper med til at holde skadetrykket nede.

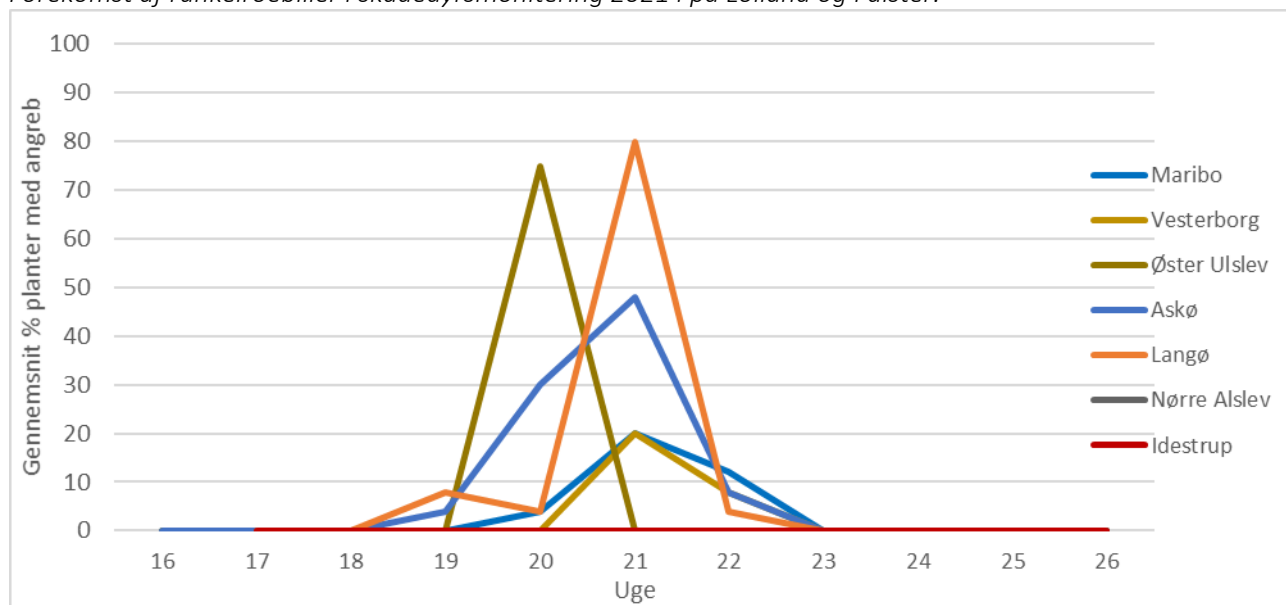

Figur 1. Forekomst af skadedyr i skadedyrsmonitoring 2021 i Danmark.

Figur 2. Forekomst af trips i skadedyrsmonitoring 2021 i på Lolland og Falster.

Forekomst af runkelroebiller i skadedyrsmonitoring 2021 i på Lolland og Falster.

Figur 3.

Billede 3: Nyttedyr. Fra venstre til højre: Stor blødvinge (*Cantharis fusca*), syvpletet mariehøne (*Coccinella septempunctata*) og almindelig guldøje (*Chrysoperla carnea*).